

І. М. Мулярчук
Житомирський державний університет
імені Івана Франка
Науковий керівник: канд. філол. наук,
доцент В. В. Жуковська

Жанрова специфіка вживання ‘get-passive’ у сучасній англійській мові на матеріалі British National Corpus

Функціонування ‘get-passive’ у системі пасивного стану англійської мови займає важливе місце у сучасній граматиці, внаслідок розгалуженої системи вживання пасивних речень та їх смислового наповнення. Зазначена проблема є на часі дискусійною, оскільки категорія стану завжди була і залишається специфічною граматичною категорією у сучасній англійській мові і налічує декілька класифікацій власне категорії стану та її вираження. Проблема функціонування ‘get-passive’ вивчалась як вітчизняними, так і зарубіжними вченими, серед яких: Б. І. Роговська (1967), Н. М. Раєвська (1970), Б. О. Ільш (1971), Н. А. Кобріна (1999), І. О. Алєєксєєва (2007), О. І. Федоренко (2008), С. М. Сухорольська (2008), Діані Лі (2008), Дж. Пакік (2009), Домінік Томпсон (2012) та інші.

Незважаючи на всебічне вивчення проблеми вживання та функціонування ‘get-passive’, зазначена конструкція представляє особливий інтерес для сучасного мовознавства. Розкриття основних характеристик та особливостей вживання ‘get-passive’ та його словозмінних форм у текстах різних стилів має велике значення для опису парадигми англійського дієслова.

Метою представленої статті є аналіз особливостей функціонування ‘get-passive’ у текстах різних стилів, що дає можливість достатньо детально дослідити закономірності аналізованих словозмінних форм та визначити фактори, що впливають на їх частоту в текстах окремих стилів і жанрів.

Розглядаючи систему пасивного стану англійської мови відзначимо, що існує дві основні форми: ‘be-passive’ та ‘get-passive’. На сьогодні місце та статус ‘get-passive’ у системі словозмінних форм англійського дієслова не є вповні визначеним та окресленим. В лінгвістиці існує декілька точок зору щодо тлумачення поняття ‘get-passive’. Наприклад, П. Колінс зауважує, що ‘get-passive’ утворює «невизначений набір структур» (*‘fuzzy set’*) [4: 46], а Р. Картер характеризує це явище як таке, що важко прикріпити до жодної структури [3: 50]. Розглянувши

вищенаведені точки зору, можемо зробити висновок, що 'get-passive' є дистрибутивною моделлю динамічного пасиву і, з власне структурної точки зору, може замінюватися 'be-passive'. Короткий огляд розбіжностей у трактуванні 'get-passive', свідчить, що окреслена проблема є актуальною і потребує подальшого вивчення. Звідси, дослідження функціонування 'get-passive' у текстах різних стилів надасть нові дані про морфологічні, семантичні та функціональні властивості цієї словозмінної форми, оскільки головною рисою конструкції виступає експресивність та динамічність [7: 217].

З метою аналізу особливостей вживання 'get-passive' у сучасній англійській мові, було досліджено матеріали текстового корпусу British National Corpus [9] та зареєстровано 211009 випадків вживання 'get-passive' у різних словозмінних формах. Здійснивши аналіз частоти вживання 'get-passive' в текстах різних жанрів в аналізованому корпусі, ми виявили, що найпоширенішою є сфера розмовного стилю, де відносна частота вживання цієї словоформи становить 314, 64 випадків на 1 мільйон слововживань. Наприклад:

➤ *It's also tied to the fact that were, we have less money than we used to because of the introduction of Poll Tax, it is tied to that cos we are constrained but, erm that's the kind of thing that we **get brought** into to support, erm and then another area is progressing policy initiative's in other Council departments [BNC: D95].*

Отримані дані дозволяють нам припустити, що така поширеність вживання 'get-passive' у текстах розмовного стилю зумовлена, передусім природою 'get-passive', що передає живе, відкрите спілкування. На користь цього припущення свідчить і розмаїття розмовних жанрів, в яких зареєстровано вживання 'get-passive'. Наприклад, зазначена словоформа вживається у текстах жанру «мовної консультації» ('consultary'), «інтерв'ю», у текстах на юридичну та соціологічну тематику. Кількісне представлення 'get-passive' у текстах розмовного стилю подане на Рис. 1:

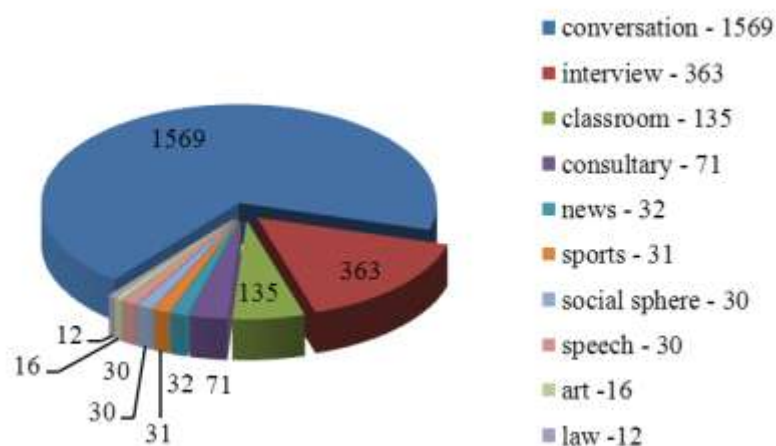

Рис.1. Особливості вживання ‘get-passive’ у текстах розмовного стилю у корпусі BNC

Наведемо інші приклади вживання ‘get-passive’ у текстах розмовного стилю в корпусі BNC:

➤ *Our priorities **get turned** inside out, they get inverted. Scientists contend that the principles of natural law that govern our universe can not be turned aside, you can not ignore them, they are fixed, they are great things that, that you can not alter* [BNC: KJV].

➤ *The Trust certainly won't train. That's an area where they're not gonna **get involved** unless there's an awful lot of money and yes, there is money, for them for a training budget, but certainly not enough to cover what would be lost if, if Tomlinson, and let's face it, if they win Tomlinson it will just continue* [BNC: HUE].

Як видно з Рис. 1, найбільше випадків вживання ‘get-passive’ було зафіксовано у текстах, що у корпусі BNC визначаються як «conversation» (тобто власне розмови). Це свідчить про те, що пасивні конструкції із ‘get-passive’ частіше вживаються у діалогічному, ніж у монологічному мовленні. Другими на черзі виступають приклади із вживанням ‘get-passive’ у текстах інтерв’ю – 363 випадки, які підтверджують, що при розмові мовець демонструє свої емоції, що відображаються на його мовленні та відповідному виборі граматичних структур. У зв’язку з цим, можемо зробити висновок, що якщо мовець поводить себе стримано, спокійно, серйозно, скоріш за все у його мовленні переважатимуть пасивні конструкції із ‘be-passive’, але якщо для мовця важливий контакт із співрозмовником, він повен емоцій, як скажімо, під час дружнього спілкування, то

можемо припустити, що у його мовленні переважатимуть пасивні конструкції із ‘get-passive’.

Отже, говорячи про вживання ‘get-passive’ у розмовному стилі на матеріалах British National Corpus за 1980-1993 роки, можемо стверджувати, що ‘get-passive’ є простішою граматичною конструкцією за своєю будовою, порівняно із ‘be-passive’ та краще передає живе, емоційне мовлення.

Кількісний аналіз корпусних даних свідчить, що на другому місці за частотою вживання ‘get-passive’ є тексти художньої літератури. Вказана словоформа зафіксована в трьох основних жанрах художнього стилю: літературній драмі, прозі та поезії. Кількісне співвідношення вживання ‘get-passive’ у текстах художнього стилю відображено у Табл. 1:

Таблиця 1

Кількісне співвідношення вживання ‘get-passive’ у жанрах художньої літератури в корпусі BNC

<i>Fiction drama</i>	<i>Fiction poetry</i>	<i>Fiction prose</i>
3	12	2215

Розглядаючи тексти із сфери художньої прози відзначимо, що у них ‘get-passive’ позначає емоційну відповідь, передає настрій, враження героїв. Що стосується вживання ‘get-passive’ у поетичних текстах, то головна роль у ліричних творах зазвичай відводиться саме формі висловлювання. На нашу думку, поширене вживання ‘get-passive’ спричинене максимальним вживанням яскравих мовних засобів, створенням відповідного настрою та передачею атмосфери вірша. Проілюструємо яскравими прикладами:

➤ *An open booking, I said. So **got rid** of him at last, wrote Harsnet (typed Goldberg), and went in to the glass. Now all these other eyes have looked at it I feel different about it.*[BNC: A08]

➤ *Mark used to work in the newspaper industry, but he **got kicked** out when they brought in all the new technology you hear about. When that happened, we couldn't keep up with the mortgage payments so we lost the house.* [BNC: A0F]

На третьому місці за частотою вживання 'get-passive' є сфера масової літератури, що представлена газетами та журналами. У ході дослідження було проаналізовано 814 випадків вживання 'get-passive'. Наприклад:

➤ *Every fish he **got seemed** to be a good' un. I was getting more fish than him but couldn't get the quality despite trying every bait in the book. [BNC: A6R]*

➤ *When competitors pull out, **get taken** over or go bust, fares go up. At eight of America's big hub airports where one airline commands 75% or more of departures, air fares are more than 18% higher per mile travelled than the national average. [BNC: AVH]*

Аналізуючи вищенаведені приклади, можна зробити висновок, що семантика допоміжного дієслова 'get' має у своєму складі компонент «зміни стану», що спрямований заохотити людину до читання. Крім того, 'get-passive' може позначати так званий «несподіваний пасив», щоб показати подив людини, її внутрішні почуття, як скажімо, у першому реченні.

Окрім журналів, 'get-passive' є надзвичайно популярним у газетних текстах. На матеріалах British National Corpus, було зареєстровано 759 випадків вживання конструкцій із 'get-passive' у текстах газет. У контексті даного питання варто зазначити, що найчастіше 'get-passive' зустрічається у текстах малоформатних газет із великою кількістю ілюстрацій, помітних заголовків, іншими словами у «сенсаційних газетках». Наприклад:

➤ *I **got thrown** across the room and everything went white. It was painful and very terrifying [BNC: CH1].*

Аналізуючи вищенаведений приклад, відзначимо, що у таких газетах власне зміст статті не є настільки важливим, у порівнянні із враженням, яке несе стаття, оголошення чи повідомлення до читача. Крім того, вищенаведений приклад є доказом спонтанного спілкування, що безумовно, привертає увагу читачів. Під час інтерв'ю надзвичайно важливу роль відіграє атмосфера, під час дружньої невимушеної довірливої розмови частіше вживаються пасивні конструкції із 'get-passive'.

Говорячи про вживання 'get-passive' у текстах газет на соціальну тематику, газет із текстами бесід, прогнозами погоди, оголошеннями, відзначимо, що для

такого типу газет характерними рисами є лаконічність, логічність та ясність матеріалу. Наприклад:

➤ *Children fall out of them or **get trapped** under them, and adults get sprained wrists, strained backs and bruised shins because of their design. Tomorrow the Health and Safety Executive will reveal a catalogue of injuries caused by trolleys* [BNC: CH1].

Вищенаведений текст із реклами доводить, що вживаючи прості речення, прості граматичні структури та власне «переконуючий пасив», реклама виглядає надзвичайно правдиво. Окрім того, пасивні конструкції без вживання агенса, тобто виконавця дії, створюють відчуття узагальнення, іншими словами відчувається, що реклама проводиться з метою зацікавити якомога більшу кількість людей. Крім того, у текстах неофіційного стилю ‘get-passive’ може позначати успіх або невдачу. Наприклад: *‘If you want to be happy for a night get drunk, for a year **get married**, and for a lifetime get a garden’* [BNC: CH1].

Отже, можна зробити висновок, що ‘get-passive’ у публіцистичному стилі (в газетах та журналах) передає ефекту спонтанності. Більше того, інколи автор навмисне вживає ‘get-passive’ замість ‘be-passive’, щоб привернути увагу читача, адже ‘get-passive’ є динамічнішим, хвилюючим за своєю семантикою.

Говорячи про вживання ‘get-passive’ в офіційно-діловому стилі, то кількість цих словоформ є набагато меншою, порівняно з ‘be-passive’. Проте, навіть у текстах цього стилю зустрічаються пасивні форми з get. На Рис. 3 відображено частоту вживання ‘get-passive’ у текстах різних жанрів офіційно-ділового стилю.

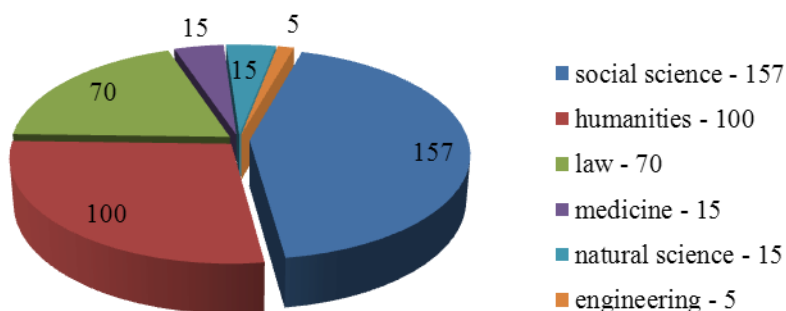

Рис.3. Частота вживання ‘get-passive’ у текстах різних жанрів офіційно-ділового стилю

Проаналізувавши Рис.3, можна зробити висновок, що говорячи про точні поняття, мовець схиляється до вживання 'be-passive', а розповідаючи про щось абстрактне та загальне, як скажімо у гуманітарних науках, частіше вживається 'get-passive'. Проілюструємо вищесказане яскравими прикладами:

➤ *No such novel ever **got written**. But Raskolnikov's nightmare calls to mind one that did, namely The Possessed, while the specific link between 'as men possessed' (besnovatimi) and The Possessed (Besi, literally The Devils) is inescapably obvious – just as the word 'Socialism' which Dostoevsky has written against the beast in Revelation coming out of the earth with horns like a lamb and speech like a dragon shows the general way his thoughts are tending [BNC: A18].*

➤ *It still seems to me that the acting critics of poesy are for the most part incapable of looking for more than one thing at a time, having **got started** about 1913 (I mean a few of 'em **got started** about 1913 and a lot have started since) to look for a certain plainness and directness of speech and simple order of words; and having about 1918 **got started** looking for Mr Eliot's rather more fragile system... [BNC: A1B].*

Дані здійсненого аналізу дозволяють зробити висновок, що конструкції із 'get-passive' вважаються розмовним варіантом пасивного стану, що зумовлено його жанровими та стилістичними особливостями. Нами було виявлено приклади із 'get-passive' у текстах усіх жанрів, зокрема найчастіше 'get-passive' вживається у текстах розмовного стилю, дещо менше прикладів було виокремлено у текстах художнього, публіцистичного та офіційно-ділового стилів. Крім того, 'get-passive' не завжди є взаємозамінними із 'be-passive', однак можемо передбачити, що з часом 'get-passive' увійде в англійську мову як ще одна незалежна форма пасивного стану.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Алексеева І.О. Курс теоретичної граматики сучасної англійської мови: Підручник / І.О. Алексеева. – Вінниця, «Нова книга», 2007. – 320 с.
2. English Grammar. Theory: study manual for students and researchers = Граматика англійської мови. Теоретичний курс : навч. посіб. для студ. і асп. / О. І. Fedorenko, S. M. Sukhorolska. – Lviv: Lviv Ivan Franko National University Publishing Center, 2008. – 359 p.

3. Carter. R. & McCarthy. M. (1999). The English get-passive in spoken discourse: description and implications for an interpersonal grammar. *English Language and Linguistics* 3.41-58. Cambridge: Cambridge University Press.
4. Collins P. C. (1996). Get-passives in English. *World Englishes*, 15(1), 43-56.
5. Dianyu Li. *Analysing Passive Constructions in the Finite State* / Li Dianyu // *Language*. – 2008. – Vol. 2. – P. 751-758.
6. Givón. T. & Yang. L. (1994). The Rise of the English GET-passive. *Voice: Form and Function*, ed. by Barbara Fox and Paul Hopper, 119-149. Amsterdam: John Benjamins.
7. Jerome Puckica. *Passive Constructions in Present-Day English* / Puckica Jerome // *Language*. – 2009. – P. 215-235.
8. Rayevska N. *Modern English Grammar* / N.Rayevska. – K.: Kiev State University Publishing House, 1967. – 194 p.
9. Reed. L. (2011). Get-Passives. *The Linguistic Review*, 28(1), 41-78
10. Tony McEnery & Richard Xiao. *Passive Constructions in English and Chinese: A Corpus-Based Contrastive Study*. – 2009. – p. 29.
11. British National Corpus (1980-1993).